

Nr 233.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; given Stockholms slott den 18 mars 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Nils Hansson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1921.

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Departementschefen, statsrådet Hansson anhöll att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga ärenden angående försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från dylika egendomar, vilka ärenden syntes böra föranleda framställning till riksdagen, samt anförde härom följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 199 häft. (Nr 233.)

1:o.

Söverstad
nr 3 med
underlydande
i Östergöt-
lands län.

Kronoegendomen 1 mantal Söverstad nr 3 jämte utjordarna Söverstad nr 4 och Söverstad nr 5 av Våltringshagen i Kuddby socken samt Näsbyhumpen nr 1 i Å socken av Östergötlands län är utarrenderad till den 14 mars 1921 mot ett årligt arrende av 620 kronor.

Under år 1918 har å egendomen hållits arrende- och saluvärdering. Av instrumentet över berörda förrättning med därtill hörande handlingar, däribland en av tillförordnade distriktslantmätaren Frithiof Engström år 1917 upprättad karta över egendomen med beskrivning, jämte övriga handlingar i ärendet inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 15 kilometer från Söderköping och innehåller en areal av 52.389 hektar, därav 23.901 hektar åker, tomt och dylikt, 3.104 hektar äng, 24.792 hektar avrösningsjord och 0.592 hektar impediment, består av tre skiften, hemskitet, ett på omkring en kilometer därifrån beläget utskifte, å kartan betecknat med ägofigurerna nr 39 och 40, samt den på 4 à 5 kilometer från huvudgården belägna obebyggda utjorden Näsbyhumpen nr 1, å kartan betecknad med ägofigurerna nr 41 och 42.

Åbyggnaderna vid egendomen befinna sig med undantag av boningshuset i dåligt skick och äro för egendomen otillräckliga. Under en kommande arrendeperiod erfordras nybyggnad av ladugårdshus, redskapshus med vagnbod samt spannmålsvind.

Egendomen åtnjuter utdelning från sockenallmänning, vilken uppskattats till 40 kronor årligen.

Uppskattningsmännen hava ansett det för kronan förmånligast att vid nu löpande arrendeperiods utgång försälja egendomen. En nybyggnad i ovan angiven omfattning komme nämligen enligt uppskattningsmännens förmenande att medföra så stora kostnader, att någon arrendeinkomst ej kunde påräknas under de närmaste 20 åren.

Utjorden Näsbyhumpen nr 1 med en areal av 2.590 hektar åker och 0.460 hektar betesmark, har föreslagits att upplåtas till eget hem. Saluvärdet å lägenheten har uppskattats till 1,790 kronor, därav 450 kronor för växande skog.

För övrigt har framställning om förvärvande av eget hem å egendomen ej gjorts; ej heller hava uppskattningsmännen ansett någon ytterligare del av egendomen därtill lämplig.

Saluvärdet å den återstående delen av egendomen har uppskattats till 30,875 kronor, därav 800 kronor för kapitaliserad allmännings-

utdelning, 1,000 kronor oredovisad nybyggnadssumma samt 7,390 kronor för växande skog.

Länsstyrelsen har icke haft något att erinra mot det uppgjorda förslaget.

Överjägmästaren i östra distriktet har jämväl biträtt förslaget. Ståndskogen har dock synts honom vara något lågt värderad, varför han föreslagit, att värdet å densamma måtte upptagas för huvudlotten till 10,000 kronor och för lägenheten Näsbyhumpen nr 1 till 600 kronor.

I skrivelse den 10 januari 1919 underställde domänstyrelsen detta ärende Kungl. Maj:ts prövning och förordade därvid förslaget om egendomens försäljning. Styrelsen förklarade sig emellertid anse, att skogsvärdena borde upptagas i överensstämmelse med överjägmästarens förslag. Saluvärdena komme då att utgöra 33,485 kronor för huvudlotten och 1,940 kronor för lägenheten Näsbyhumpen nr 1. Styrelsen hemställde, att lägenheten Näsbyhumpen nr 1 måtte försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar samt egendomen i övrigt å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

Dåvarande chefen för jordbruksdepartementet ansåg sig icke kunna tillstyrka detta förslag i vad det avsåg huvudlottens försäljning å auktion. I anledning härav anmodade han den 28 januari 1919 domänstyrelsen att i vederbörlig ordning låta ombesörja förslag till indelning i jordbrukslägenheter jämväl av denna del av egendomen.

Med skrivelse den 21 maj 1920 har domänstyrelsen till åttlydnad härav överlämnat från länsstyrelsen inkommet tillägg till instrumentet över förberörda uppskattning med tillhörande handlingar.

Av dessa inhämtas, att uppskattningsmännen föreslagit, att den förut till försäljning å auktion avsedda delen av egendomen måtte uppdelas i egnahemslotter (jordbrukslägenheter) på följande sätt:

Littera	Areal hektar					Saluvärde kronor	Därav för växande skog kronor	
	tomt och åker	äng	avrösnings-jord	impedi-ment	summa			
A.	10.3060	1.3020	10.3920	0.1280	22.1280	24,910	7,777	03
B.	6.3330	1.3020	13.9400	0.0440	22.1190	6,150	2,104	71
C.	4.5900	—	—	—	4.5900	2,755	—	—

Härjämte hava till samfällida vägar avsatts 0.5020 hektar, motsvarande ägofiguren nr 30 och del av ägofiguren nr 28.

Överjägmästaren, som icke haft något att erinra mot styckningsförslaget, har ansett värdet å den växande skogen böra höjas för litt. A till 8,770 kronor och för litt. B. till 2,375 kronor.

Beträffande Näsbyhumpen hava uppskattningsmännen anført, att såsom köpare till densamma anmält sig trädgårdsmästaren Karl Emil Karlson, vilken ägde lägenheten Bergsätter i Å socken. Denna lägenhet, som innehölle omkring 1.5 hektar, vore mycket stenbunden och delvis uppodlad samt belägen på ett avstånd av cirka 100 meter från Näsbyhumpen. Det vore Karlsons mening att med Näsbyhumpen utöka sin lägenhet, som hade därför tillräckliga åbyggnader. Uppskattningsmännen hava, då Karlson vore arbetsam, nykter och skötsam, hemställt om hembuds rätt för honom till Näsbyhumpen.

Det förut föreslagna saluvärdet för Näsbyhumpen hava av uppskattningsmännen bibehållits, varemot överjägmästaren ansett, att värdet å växande skog å Näsbyhumpen borde upptagas till samma belopp som i domänstyrelsens skrivelse den 10 januari 1919 angivits, eller 600 kronor, i följd varav saluvärdet å Näsbyhumpen skulle uppgå till 1,940 kronor.

Länsstyrelsen har icke funnit annat att erinra mot uppskattningsmännens förslag, än att värdet å ståndskogen å de särskilda lotterna syntes länsstyrelsen böra höjas i enlighet med överjägmästarens värdering.

Med upptagande av överjägmästarens skogsvärden å lotterna litt. A och B bliva saluvärdena å dessa i runda tal respektive 25,900 kronor, därav för växande skog 8,770 kronor, samt 6,420 kronor, därav för växande skog 2,375 kronor.

Domänstyrelsen har vidhållit sin förut uttalade mening om lämpligheten, särskilt med avseende å i utsikt ställda nybyggnadskostnader, att ifrågavarande egendom försålles. Vidkommande sättet härför har styrelsen ej haft något att erinra mot att egendomens huvudlott för ändamålet uppdelades på sätt nu föreslagits. Dock har styrelsen ansett sig böra framhålla, att enligt under hand inhämtat yttrande av domänintendenten inga andra spekulanter å egendomens huvuddel finnes än dess arrendator. Ägolotten litt. A (huvudgården) har synts styrelsen böra utbjudas å offentlig auktion. Beträffande Näsbyhumpen har styrelsen biträtt förslaget om hembuds rätt för Karlson.

Sedermera har Karlson hos Kungl. Maj:t i särskild framställning, som ytterligare tillstyrkts av domänintendenten och domänstyrelsen, begärt att för åsatt saluvärde få köpa lägenheten Näsbyhumpen nr 1. Vid framställningen har fogats intyg angående erforderliga kvalifikationer för att kunna antagas till köpare av egnahemslägenheter, som upplåtas från kronoegendomar.

I skrivelse den 26 november 1920 har domänstyrelsen meddelat, att styrelsen föranstaltat om skötsel och vård av egendomen intill den 14 mars 1922.

I likhet med domänstyrelsen finner jag, att ifrågavarande egendom bör försälas, och har intet att invända mot förslaget att sälja lägenheten Näsbyhumpen nr 1 enligt grunderna för upplåtande av egnahemslägenheter och med hembuds rätt för förbemälda Karlson. *Departements-
chefen.*

Vad åter angår egendomen i övrigt, så har domänintendenten på från jordbruksdepartementet gjord förfrågan meddelat, att han icke trodde, att det funnes några spekulanter till de lägenheter, vari egendomen uppdelats. De obebyggda lägenheterna med undantag av Näsbyhumpen skulle näppeligen finna sådana köpare, som avsåges med bestämmelserna om upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, enär ett bebyggande av desamma under nu rådande förhållanden ställde sig alldeles för dyrt. Möjligen komme egendomens nuvarande arrendator att uppträda som spekulant till någon eller några av lotterna. Han ägde angränsande hemman och önskade följaktligen bliva ägare av åtminstone någon del av kronodomänen.

Med anledning av vad sålunda upplysts kan jag icke tillstyrka huvudlottens uppdelning, utan finner lämpligast att sälja densamma ostyckad.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att den till kronoegendomen 1 mantal Söverstad nr 3 hörande lägenheten Näsbyhumpen nr 1 i Å socken av Östergötlands län må med ovan angivet område upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar,

dels ock att kronoegendomen i övrigt må å offentlig auktion försälas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

2:o.

Hanerik nr 1
och 2 i Öster-
götlands län.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 februari 1919 underställde domänstyrelsen Kungl. Maj:ts prövning förslag till försäljning av en lägenhet från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Hanerik nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Hanerik nr 2 i Östra Ryds socken av Östergötlands län. Egendomen, som lämnar 1,100 kronor i årligt arrende, är belägen 20 kilometer från Söderköping och innehåller i areal 200.866 hektar, därav 51.5710 hektar åker, tomter och dylikt, 1.6090 hektar äng, 144.3250 hektar avrösningsjord samt 3.3610 hektar impediment. Det till försäljning föreslagna området är å en av t. f. distriktslantmätaren Frithiof Engström år 1917 upprättad karta över egendomen betecknat med ägofigurerna nr 141—146 samt innehåller 0.567 hektar.

Vid ärendets beredning till föredragning inför Kungl. Maj:t syntes det emellertid, i betraktande av åbyggnadernas vid egendomen synnerligen dåliga beskaffenhet, vilket nödvändiggjorde dyrbar nybyggnad, samt av åkrarnas spridda läge och den omständigheten att optionsrätt icke tillstyrkts för arrendatorn, kunna ifrågasättas, huruvida icke jordupplåtelser i större omfattning skäligen borde äga rum från egendomen. Med anledning därav anmodades domänstyrelsen att gå i författning om uppgörande av nytt förslag till egendomens disposition med beaktande av dessa synpunkter, varvid även borde tagas i övervägande, huruvida lämplig del av skogsmarken kunde avsättas till kronopark eller större eller mindre del av egendomen hembjudas vederbörlig kommun till inköp.

I instrumentet över förrättning, som i anledning härav på styrelsens föranstaltande hållits under år 1919, hava uppskattningsmännen till en början uttalat, att om en egendom till fördel och gagn för egnehemsintresset skulle kunna styckas, det enligt deras förmenande fordrades, att densamma hade för småbruk lämplig jordmån, att egnehemslägenhet antingen gjordes så stor, att en familj kunde å densamma hava sin fullkomliga bärgring, eller att i den trakt, där småbruket vore beläget, riklig tillgång till biförtjänst funnes samt att slutligen, då obebyggd lägenhet upplåtes, kostnader för husbyggnader m. m. kunde ställas i ett rimligt förhållande till inköpspriset för den upplåtna marken. Ingen av dessa förutsättningar ansåge uppskattningsmännen förefinnas för ifrågavarande egendoms uppdelning i egnehemslägenheter. Jorden vore nämligen mycket ojämn samt bestode delvis av styv lera, delvis av vattensjuk mark. Några tillfällen till biförtjänster funnes ej

i trakten och kostnaderna för husbyggnader vore för närvarande så stora, att de enligt uppskattningsmännens förmenande omöjligt kunde bestridas av en småbrukare. Till följd härav ansåge uppskattningsmännen sig böra föreslå upplåtelse till egna hem av endast följande tre, i en av ovanbemälda Engström den 20 oktober 1919 upprättad beskrivning närmare angivna lägenheter, nämligen: Källhagen, om 22.61 hektar, å kartan betecknad med litt. B, saluvärderad till 15,045 kronor, därav för växande skog 9,204 kronor 67 öre; Sänkkärr, om 11.889 hektar, å kartan betecknad med litt. C, saluvärderad till 4,460 kronor, därav för växande skog 2,037 kronor 23 öre; samt Grästorp, å kartan betecknad med litt. D, motsvarande ovan berörda med ägofigurerna nr 141—146 betecknade område om 0.567 hektar, saluvärderad till 385 kronor.

Den med litt. B betecknade lägenheten, varå finnes kronan tillhöriga åbyggnader, borde enligt uppskattningsmännens förslag hembjudas nuvarande innehavaren 68-årige torparen Fr. And. Karlsson, som brukat lägenheten under 38 år och vore arbetsam, nykter och skötsam.

Lägenheten litt. C, som är bebyggd med hus, tillhöriga dels egendomens arrendator och dels änkan Sofia Ahlström, har av uppskattningsmännen föreslagits att hembjudas K. M. Karlsson, vilken ägde en angränsande lägenhet Skärgården med en areal av omkring 4 hektar och önskade förvärva området litt. C för att därmed utöka sin lägenhet. Lägenheten Skärgården vore ej så stor, att därå kunde födas en familj. Vid försäljningen av lotten litt. C borde förbehåll göras om rätt för änkan Ahlström att under sin livstid få kvarbo å den av henne nu innehavda lägenhet om 0.085 hektar, å kartan betecknad med ägofigur nr 244, mot en årlig avgäld av 10 kronor.

Lägenheten litt. D, som är obebyggd, skulle försäljas med hembuds rätt för skomakaren C. A. Ringdal, som önskade förvärva denna lägenhet för att därmed utöka en honom tillhörig angränsande lägenhet om 3.5243 hektar.

Saluvärdet å egendomen i övrigt, å kartan betecknad med litt. A, har uppskattats till 93,480 kronor, därav för växande skog 44,959 kronor 88 öre.

Vederbörande jägmästare har med hänsyn till egendomens ogynnsamma belägenhet och skogens mindre goda beskaffenhet ansett bibehållande av någon del av egendomen till kronopark föga önskvärt.

På given anledning har Östra Ryds kommun förklarat, att kommunen önskade förvärva egendomen, helst i dess helhet. Kommunen har framhållit, att avsöndringen av lägenheten Sänkkärr enligt kom-

munens förmenande ej borde medgivas, då den person, som önskat köpa lägenheten, redan förvärvat annan närbelägen mark. Vidare borde torparen vid lägenheten Källhagen bland annat på grund av sin ålder för framtiden åtnjuta den besittningsrätt, han för närvarande innehade, men ej erhålla rätt att förvärva det område, som avsetts för honom.

Med anledning av vad Östra Ryds kommun anför, har domänintendenten hemställt, att de föreslagna avsöndringarna, oaktat kommunens gjorda uttalande, måtte komma till stånd.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i länet ingiven ansökning har egendomens arrendator Gustaf Hjalmar Pettersson, sedan han erhållit kännedom om egendomens ifrågasatta försäljning, med erinran bland annat, att å lägenheten Sänkkärr funnes honom tillhöriga byggnader, nämligen stuga, ladugård, loge, bod och hemlighus, anhållit om tillstånd att få inköpa sistnämnda lägenhet med här ovan angiven areal. I häröver avgivet yttrande har domänintendenten, då ansökningen syntes honom behjärtansvärd, hemställt, att lägenheten Sänkkärr måtte fördelas mellan bemälda Pettersson och K. M. Karlsson på sådant sätt, att den förre måtte bekommen den del av lägenheten, varå honom tillhöriga byggnader vore belägna.

Överjägmästaren i Östra distriktet har, efter besök å egendomen, i yttrande den 24 juli 1920 anför, att den växande skogen av överjägmästaren uppskattats till å lotten litt. A 125,288 kronor, å litt. B 19,573 kronor och å litt. C 3,797 kronor. Överjägmästaren har vidare framhållit, att egendomens utmarksskifte, å kartan omfattande ägofiguerna nr 17 och 27 med en areal av 53.31 hektar, till övervägande del vore bevuxet med vacker, långvuxen och värdefull timmerskog. Övriga delar av utmarken vore ävenledes till övervägande del bevuxna med timmerskog, dock mindre långvuxen och av mindre god kvalitet. Om egendomen utbjödes till försäljning i större eller mindre lotter, komme, enligt överjägmästarens förmenande, helt säkert många spekulanter att lockas av skogen och en ganska hög köpeskillning skulle erhållas för egendomen, men denna komme då sannolikt att inom kort öka antalet av de skoglösa hemmanen. Då utmarksskiftet i väster efter hela sin längd gränsade till ecklesiastika hemmanet Berga med Rossla med en skogrik utmarksareal av 163.4 hektar och inga andra allmänna skogar funnes i närheten, syntes det överjägmästaren betydelsefullt, att egendomen Hanerik bibehölles i kronans ägo för att framdeles kunna bilda stommen till en kronopark, utökad genom inköp av angränsande marker. Överjägmästaren har därför hemställt, att egendomen, med undantag av området litt. D, vilket utan skada för egendomen i övrigt kunde fränsälas,

vid nu löpande arrendeperiods utgång måtte ånyo utarrenderas för domänfondens räkning. Skulle någon ytterligare del av egendomen anses böra upplåtas till eget hem, kunde lämpligen området litt. C utan större olägenhet fränskiljas; området litt. B, som vore erforderligt som skogsarbetarbostad, borde däremot, enligt överjägmästarens förmenande, under inga omständigheter fränstyckas.

Länsstyrelsen har i utlåtande den 10 augusti 1920 förklarat sig anse, att någon ytterligare del av egendomen än uppskattningsmännen senast föreslagit ej borde upplåtas till egna hem. Länsstyrelsen har tillstyrkt uppskattningsmännens förslag, dock att Gustaf Hjalmar Pettersson måtte, på sätt domänintendenten ifrågasatt, medgivas inköpa en del av lägenheten Sänkkärr litt. C och lägenhetsägaren K. M. Karlsson erhålla hembud till den återstående delen. Då någon del av skogsmarken icke lämpade sig till kronopark, borde lotten litt. A försäljas till Östra Ryds kommun för en köpeskilling av 93,480 kronor att erläggas kontant vid tillträdet.

På domänstyrelsens föranstaltande hava därefter uppskattningsmännen uppgjort förslag till uppdelning av lägenheten Sänkkärr i två delar, varvid den del, litt. Ca, som borde hembjudas Gustaf Hjalmar Pettersson, ansetts lämpligen böra omfatta de å kartan med ägofigurerna nr 107—127, av 128, av 129, av 133, 134—136, av 137, 138 och 244 betecknade områden om 5.655 hektar och den andra delen, litt. Cb, vilken borde upplåtas till K. M. Karlsson, den å kartan med ägofigurerna nr av 128, av 129, 130—132, av 133, av 137, 139 och 140 betecknade mark om 6.234 hektar. Litt. Ca har saluvärderats till 2,100 kronor, därav för växande skog 473 kronor 24 öre och litt. Cb till 2,370 kronor, därav för växande skog 1,563 kronor 99 öre.

Domänstyrelsen har i den 5 februari 1921 avgivet utlåtande anfört följande. Med hänsyn till vad överjägmästaren i ärendet framhållit ansåge sig styrelsen, oaktat åbyggnadernas dåliga beskaffenhet, böra tillstyrka, att huvudsakliga delen av egendomen måtte i kronans ägo bibehållas. Mot upplåtelse av lotterna litt. Ca och Cb hade styrelsen ej något att erinra men ansåge, att de beräknade värdena å lotternas skog borde upptagas till respektive 681 och 2,235 kronor, innefattande ett medelpris mellan jägmästarens och överjägmästarens, i följd varav saluvärdena komme att utgöra i rundade tal 2,300 och 3,040 kronor. I fråga om lägenheten litt. D vidhölle styrelsen sitt därom tidigare avgivna förslag.

Slutligen har domänstyrelsen meddelat, att styrelsen ombesörjt *Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 199 häft. (Nr 233).*

egendomens skötsel och vård under ett år från den 14 mars 1921, därvid betingats ett årligt arrende av 1,100 kronor.

Departements-
chefen.

I likhet med domänstyrelsen anser jag, att den huvudsakliga delen av ifrågavarande egendom bör bibehållas i kronans ägo, men att skäl finnas för försäljning av lotterna litt. Ca, Cb och D.

I överensstämmelse med domänstyrelsens senaste förslag hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förenämnda tre med litt. Ca, Cb och D betecknade lägenheter må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Hanerik nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Hanerik nr 2 i Östra Ryds socken av Östergötlands län försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för K. M. Karlsson till lägenheten litt. Cb och för C. A. Ringdal till lägenheten litt. D samt med förbehåll beträffande lägenheten litt. Ca om rätt för änkan Sofia Ahlström att under sin livstid få kvarbo å den av henne nu innehavda, å den i ärendet föredragna kartan med ägofiguren nr 244 betecknade lägenheten om 0.085 hektar mot en årlig avgäld av tio kronor.

3:o.

Benarp nr 5.
6 och 7 i
Malmöhus
län.

Kronoegendomen 1 $\frac{1}{2}$ mantal Benarp nr 5, 6 och 7 i Äspinge socken av Malmöhus län är utarrenderad till den 14 mars 1922 mot ett årligt arrende av 1,530 kronor. Från arrendet har undantagits en del av egendomens fäladsskifte, vilken avsatts till kronopark. Under år 1920 har å egendomen hållits arrendeuppskattning. Av instrumentet över sagda förrättning jämte övriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en av lantmäteriauskultanten Gösta Warkander år 1920 granskad och kompletterad karta över egendomen med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen består av hemskiftet, den nära 2 kilometer från gården belägna kvarntomten och fäladsskiftet, som ligger cirka 4 kilometer från gården. Denna är belägen 1 mil från Hörby köping och 5 kilometer från Äspinge järnvägsstation. Egendomen har enligt ägobeskrivningen en areal av 215.453 hektar, därav 58.535 hektar tomt och åker, 66.997

hektar äng, 1.751 hektar odlingsmark, 81.915 hektar avrösningsjord och 6.255 hektar impediment. Den till kronopark avsatta delen av egendomen utgöres av de med ägofigurerna nr 124—258 å kartan betecknade områden av fäladsskiftet om 83.878 hektar.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att nedan angivna å fäladsskiftet belägna, bebyggda lägenheter måtte upplåtas till nuvarande innehavarna, vilka anhållit att få förvärva desamma, nämligen

1) en lägenhet, omfattande ägofigurerna 233—236 och 259—261 om tillhoppa 1.724 hektar, därav 1.422 hektar tomt och åker, saluvärderad till 430 kronor;

2) en lägenhet, omfattande ägofigurerna 262—264 om tillhoppa 0.425 hektar, därav 0.395 hektar tomt och åker, saluvärderad till 240 kronor;

3) en lägenhet, omfattande ägofigurerna 265—281 och 376—382 om tillhoppa 8.970 hektar, därav 4.537 hektar tomt och åker, saluvärderad till 3,607 kronor 80 öre;

4) en lägenhet, omfattande ägofigurerna 312—343 om tillhoppa 12.522 hektar, därav 6.977 hektar tomt och åker, saluvärderad till 5,641 kronor;

5) en lägenhet, omfattande ägofigurerna 344—375 om tillhoppa 11.777 hektar, därav 5.331 hektar tomt och åker, saluvärderad till 4,735 kronor 55 öre;

6) en lägenhet, omfattande ägofigurerna 282—311 om tillhoppa 9.159 hektar, därav 5.079 hektar tomt och åker, saluvärderad till 4,112 kronor 75 öre.

Innehavarna av dessa lägenheter, utom den under 3) upptagna, hava brukat respektive lägenhet så länge, att därav följer hembuds rätt vid försäljning enligt gällande grunder för upplåtelse av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

I fråga om de föreslagna upplåtelseerna hava uppskattningsmännen erinrat, att den innehavda jorden visserligen icke beredde innehavarna full sysselsättning, men att de även för framtiden borde kunna påräkna extra inkomster medelst arbete i närliggande skog och torvmosse. Möjligen kunde även förutses, att jordbruken ytterligare förkovrades samt åkerarealen utvidgades genom nyodling. En justering av gränserna lägenheterna emellan kunde visserligen ifrågasättas vid en försäljning. Uppskattningsmännen hade dock ej föreslagit sådan, då nuvarande brukningsdelar omfattade var för sig dels sankare mossodlingar och dels högre belägen grusmylla. Jordarterna kompletterade således varandra.

Några ansökningar i övrigt om förvärv av områden å egendomen hava ej ingivits.

Jägmästaren har anfört, att ur skogsvårdssynpunkt icke finnes något att anmärka mot upplåtelseerna i fråga.

Länsstyrelsen har funnit sig ej böra lägga hinder i vägen för realiserande av uppskattningsmännens förslag till lägenhetsupplåtelser samt vidare utlåtit sig sålunda:

Såsom av kartan framginge, utgjordes större delen av det till försäljning avsedda området av odlad eller odlingsbar mark, vilken senare, om försäljning ägde rum, antagligen komme att uppodlas. När därtill komme, att lägenheterna låge på ungefär 4 kilometers avstånd från huvudgården och alltså ej lämpligen kunde brukas tillsammans med denna, syntes det länsstyrelsen lämpligast att, på sätt föreslagits, försälja hela ifrågavarande del av fäladsskiftet. Emellertid ville länsstyrelsen påpeka, att den här ovan under 1) upptagna lägenheten hade en brukningsdel belägen inom det till kronopark avsatta området. Denna lägenhet angåves i det för egendomen gällande arrendekontraktet omfatta ägofigurerna nr 132—137 å en av förste lantmätaren C. M. Carlquist år 1918 upprättad karta, vilket område fullständigt motsvarades av ägofigurerna nr 259—261 å Warkanders karta. Emellertid hade nu till lägenheten föreslagits att försäljas jämväl det å den till kronopark avsatta delen av fäladsskiftet belägna området, som å sistnämnda karta betecknats med ägofigurerna nr 233—236. Då sistberörda område av lägenheten bestode av åker och gammal tomt, och det vid sådant förhållande näppeligen syntes möta hinder ur skogsvårdssynpunkt att försälja ifrågavarande område, samt lägenheten, om detta område fortfarande bibehölles åt kronan, bleve alldeles för liten för att bereda innehavaren en nödortftig bärgning, tillstyrkte länsstyrelsen, att lägenheten måtte försäljas med hela det av uppskattningsmännen föreslagna området. Länsstyrelsen hade ej funnit något att erinra mot lägenheternas uppskattade saluvärden men föresloge, att desamma i avrundade tal måtte fastställas till respektive 430, 240, 3,610, 5,640, 4,735 och 4,115 kronor. Lägenheterna borde försäljas enligt 1913 års grunder för upplåtande av egnahemslägenheter.

Överjägmästaren har tillstyrkt den föreslagna upplåtelsen av lägenheter å fäladsskiftet. Dock har överjägmästaren i fråga om den under 1) här ovan upptagna lägenheten ej delat uppskattningsmännens och länsstyrelsens förslag att i försäljningen av denna lägenhet skulle ingå jämväl ägofigurerna nr 233—236 å kartan. Det ingrepp, som därigenom uppstode i kronoparkens figur, vore ej tilltalande. Överjägmästaren har därför hemställt, att nämnda ägofigurer ej måtte försäljas. Försäljningslotten i fråga komme därigenom endast att omfatta 0.835 hektar åker och 0.177 hektar odlingsmark. Möjligen kunde dock någon mark från övriga försäljningslotter, av vilka ett par vore rätt stora, överföras till försäljningslotten under 1). — I fråga om gränserna lägenheterna emellan har överjägmästaren ansett, att åtminstone en del smärre regleringar borde vidtagas. Så har överjägmästaren ansett, att gränsen mellan de under 3) och 5) här ovan upptagna lägenheterna invid ägofiguren nr 390, byns torvmosse, ovillkorligen borde rätas.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 31 december 1920 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning och därvid för egen del anført, att styrelsen ej hade annat att invända mot uppskattningsmännens förslag, än att styrelsen beträffande den under 1) härövan upptagna försäljningslotten, i likhet med överjägmästaren, ansåge densamma böra minskas med ägofigurerna nr 233—236 med en areal av 0.712 hektar och således omfatta tillhopa 1.012 hektar med ett saluvärde, efter det av uppskattningsmännen upptagna pris per hektar, av 255 kronor i jämnat tal. Ifråga om övriga försäljningslotter har domänstyrelsen anslutit sig till länsstyrelsens förslag.

I skrivelse den 12 mars 1921 har domänstyrelsen därefter anført:

Efter avlåttandet av skrivelsen den 31 december 1920 hade domänstyrelsen den 14 januari 1921 på därom gjord ansökning medgivit, att innehavaren av den under 4) härövan upptagna lägenheten, Johan Andersson, finge under nu löpande arrendeperiod för egendomen övertaga den under 3) upptagna lägenheten, som innehades av dennes broder, Adolf Andersson. Johan Andersson hade hos styrelsen jämväl anhållit att, med hänsyn till ifrågavarande lägenheters närbelägenhet till varandra, vid en möjligen skeende försäljning av lägenheterna få inköpa även den lägenhet, som Adolf Andersson innehaft. Domänintendenten hade upplyst, att Johan Anderssons lägenhet vore bättre bebyggd och hade jorden i bättre kultur än den av Adolf Andersson brukade lägenheten samt att, om ärendet legat så till vid uppskattningstillfället som nu, uppskattningsmännen möjligen vid sitt förslags utarbetande tagit i allvarligt övervägande, huruvida ej de av Adolf Andersson innehavda ägofigurerna nr 376—382 å kartan över egendomen, som icke sammanhängde med jordlotten kring byggnaden, lämpligen bort tilldelas annan lägenhet. På grund av vad sålunda förekommit hade styrelsen genom länsstyrelsen anmodat uppskattningsmännen att taga förslaget om upplåtande av lägenheter i förnyat övervägande.

Enligt instrumentet över den förrättning, som i anledning härav hållits, hava uppskattningsmännen föreslagit den ändring i sitt tidigare uppgjorda förslag, att de tre under 3), 4) och 6) här övan upptagna lägenheter måtte uppdelas i följande två lägenheter, därav

7) den ena, omfattande ägofigurerna nr 265—281 och 312—343 med en areal av 18.676 hektar, därav 8.916 hektar tomt och åker, saluvärderad till 7,647 kronor; och

8) den andra, omfattande ägofigurerna nr 282—311 och 376—382 med en areal av 11.975 hektar, därav 7.677 hektar tomt och åker, saluvärderad till 5,715 kronor 15 öre.

Vid handlingarna hava jämväl fogats yttranden från förenämnde Johan Andersson samt nuvarande innehavaren av den under 6) upptagna lägenheten, Alfred Sandin, utvisande att de helst önskade förvärva var sin lägenhet enligt nu senast avgivna förslag.

Länsstyrelsen har med hänsyn till belägenheten av den av Adolf

Andersson brukade lägenheten samt vid det förhållande att varje lägenhetsinnehavare borde, såvitt möjligt, tilldelas så mycket jord, att han med familj kunde åtminstone nödtorftligen försörja sig på jordbruket, tillstyrkt det nu uppgjorda förslaget. Saluvärdena hava synts länsstyrelsen böra upptagas till i jämna tal respektive 7,650 och 5,715 kronor.

Jämväl domänstyrelsen har förordat den sålunda tillstyrkta ändringen av styrelsens först framställda förslag till upplåtelse av lägenheter från kronoegendomen. Mot de föreslagna saluvärdena har styrelsen ej haft något att erinra.

Departements-
chefen.

I likhet med domänstyrelsen tillstyrker jag försäljning av de fem under 1), 2), 5) 7) och 8) upptagna lägenheter med de arealer, domänstyrelsen förordat. På sätt överjägmästaren tillstyrkt torde en gränsrätning böra företagas mellan lägenheterna under 5) och 7). Saluvärdena böra jämnas enligt länsstyrelsens förslag samt hembuds rätt tillerkännas Johan Andersson till lägenheten under 7) och Alfred Sandin till lägenheten under 8).

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de härovan under 1), 2), 5), 7) och 8) angivna lotter av kronoegendomen 1 $\frac{1}{12}$ mantal Benarp nr 5, 6 och 7 i Åspinge socken av Malmöhus län må var för sig med av mig föreslaget område försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för Johan Andersson till lägenheten under 7) och Alfred Sandin till lägenheten under 8).

4:o.

Beläteröd
nr 1 i Göte-
borgs och
Bohus län.

Kronoegendomen 1 mantal Beläteröd nr 1 i Myckleby socken av Göteborgs och Bohus län är utarrenderad till den 14 mars 1922 mot ett årligt arrende av 903 kronor.

Vid å egendomen under år 1919 verkställd uppskattning för uppgörande av förslag till egendomens förnyade utarrendering har fråga väckts om försäljning av lägenheter från egendomen.

Av instrumentet över berörda förrättning jämte en av extra lantmätaren K. H. Wahlgren åren 1918—1920 över egendomen upprättad karta med beskrivning ävensom övriga handlingar i ärendet inhämtas bland annat följande.

Egendomen är belägen 0.8 mil från Svanesunds ångbåtsstation å ön Orust och innehåller en areal av 105.599 hektar, därav 1.718 hektar tomt och trädgård, 35.872 hektar åker, 3.566 hektar äng, 61.655 hektar avrösningsjord och 2.788 hektar impediment.

Å egendomen finnas torpen Stenlid, Rosendal, Änghagen och Kniphuset, å förberörda karta utmärkta med röda gränslinjer.

Uppskattningsmännen hava framhållit, att tre av dessa, nämligen Stenlid, Rosendal och Kniphuset vore på kronans bekostnad försedda med nya, tidsenliga boningshus i akt och mening, att de framgent skulle tillhöra egendomen för att förse densamma med arbetarbostäder och behövlig arbetskraft. Då innehavarna av dessa tre torp vid förfrågan ej lagt i dagen något intresse att få inlösa desamma och torpens belägenhet vore sådan, att deras fränskiljande skulle splittra utmarken, hava uppskattningsmännen föreslagit, att de fortfarande skulle bibehållas i kronans ägo. För den händelse det emellertid skulle anses lämpligt att avsöndra dem för att som egna hem inlösas av nuvarande innehavarna, hava uppskattningsmännen verkställt såväl salu- som arrendevärdering av torpen. De därvid åsatta värdena utgöra respektive för Stenlid 3,760 och 150 kronor, för Rosendal 3,875 och 155 kronor samt för Kniphuset 4,135 och 170 kronor.

Beträffande åter det fjärde torpet Änghagen, hava uppskattningsmännen framhållit, att detsamma vore beläget i en utkant av egendomen samt att dess byggnader vore gamla och snart behövde ersättas med nya. Då härtill komme, att innehavaren livligt önskade komma i besittning av detsamma, hava uppskattningsmännen förordat, att detsamma avsöndrades från egendomen och hembjödtes nuvarande innehavaren till inlösen som eget hem mot av uppskattningsmännen åsatt saluvärde, 3,370 kronor.

Domänstyrelsen har efter prövning av dispositionsförslaget funnit riktigast att försälja, förutom torpet Änghagen, jämväl torpen Rosendal och Kniphuset. Torpet Stenlid borde däremot enligt styrelsens uppfattning bibehållas vid egendomen såsom dagsverkstorp.

Då genom försäljning av torpen Rosendal och Kniphuset egendomens norr därom belägna utmarksområde skulle fullständigt isoleras, har styrelsen emellertid ansett lämpligast, att berörda område uppdelades på dessa torp ävensom på torpet Änghagen. Med anledning härav hava uppskattningsmännen efter anmodan av styrelsen inkommit med nytt dispositionsförslag.

Enligt detta förslag hava de till försäljning avsedda torpen upptagits till följande arealer samt åsatts nedan angivna saluvärden.

Namn	A r e a l h e k t a r					Saluvärde kronor	I salu- värdet ingående skogs- värde kronor
	tomt och åker	äng	avrös- ningsjord	impedi- ment	summa		
Rosendal	1.618	0.094	4.267	—	5.979	4,310	130
Änghagen	2.686	0.215	3.480	0.065	6.396	4,045	25
Kniphuset	2.225	0.125	4.488	0.091	6.929	4,820	125

Arrendevärdena hava i uppskattningsmännens sista förslag upptagits till respektive 175, 160 och 190 kronor.

Överjägmästaren i södra distriktet har förklarat sig icke hava annat att erinra mot försäljning av sistnämnda tre torp än att gränsen mot hemmanet i övrigt bort rätas.

Departements-
chefen.

Genom domänintendenten har jag låtit tillfråga de nuvarande innehavarna av torpen Rosendal och Kniphuset, huruvida de önskade förvärva torpen såsom egna hem. De hava med anledning härav hemställt, att torpen icke måtte försälas, utan att de fortfarande finge bruka torpen mot dagsverken. Vid sådant förhållande finner jag ej tillräckliga skäl föreligga för försäljning av dessa torp. Däremot har jag intet att erinra mot försäljning av torpet Änghagen i enlighet med det sist uppgjorda förslaget.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheten Änghagen må med ovan i tabellen angivet område från kronoegendomen 1 mantal Beläteröd nr 1 i Myckleby socken av Göteborgs och Bohus län försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egna hemslägenheter från kronoegendomar med rätt för köpare till fri utfartsväg över stamhemmanets ägoområde.

5:o.

Lyse nr 1
Övre i Göte-
borgs och
Bohus län.

Det enligt Kungl. Maj:ts brev den 12 mars 1918 från den 14 mars 1919 till statsverket indragna länsmansbostället $\frac{3}{4}$ mantal Lyse nr 1 Övre i Lyse socken av Göteborgs och Bohus län är utarrenderat till den 14 mars 1920 mot ett årligt arrende av 1,000 kronor.

Vid en under år 1919 å egendomen verkställd arrendeuppskattning har fråga väckts om försäljning av lägenheter från egendomen.

Av instrumentet över förrättningen samt övriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en av lantmateriauskultanten Harald Essén år 1918 upprättad karta med beskrivning över egendomen, inhämtas bland annat följande.

Egendomen är belägen 7 kilometer från Lysekil, omedelbart intill Lyse järnvägsstation.

Agoarealen, utgörande 100.175 hektar, därav 24.427 hektar tomter och åker, 3.807 hektar äng, 69.685 hektar avrösningsjord och 2.256 hektar impediment, är utlagd i två skiften, hemskiftet eller huvudgården samt utmarksskiftet, det senare på ett avstånd från huvudgården av 5 kilometer.

Å utmarksskiftet finnas lägenheterna Skalhamn, Kalvhagen 1, Kalvhagen 2, Blöta 1, Blöta 2, Blöta 3, Blöta 4, Blöta 5, Kärnskogen 1, Kärnskogen 2 och Björkemyr, samtliga bebyggda med lägenhetsinnehavarna tillhöriga hus.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att samtliga nämnda lägenheter, vilka å kartan utmärkts med röda gränslinjer, måtte från egendomen avsöndras och med arealer och till saluvärden, som nedan angivas, till inlösen hembjudas nuvarande brukare.

Benämning	Areal hektar					Saluvärde kronor
	tomt och åker	äng och odlings- mark	avrös- nings- jord	impedi- ment	summa	
Skalhamn	1.263	0.608	4.050	0.010	5.931	1,905
Kalvhagen 1	0.114	—	0.236	—	0.350	155
Kalvhagen 2	0.845	0.151	3.118	0.005	4.119	1,005
Blöta 1	2.387	0.658	1.552	0.003	4.600	2,645
Blöta 2	0.136	—	0.272	—	0.408	190
Blöta 3	2.230	0.517	0.815	—	3.562	2,365
Blöta 4	0.156	—	0.004	—	0.160	190
Blöta 5	1.742	0.556	0.355	—	2.653	1,665
Kärnskogen 1	1.285	0.056	1.542	—	2.883	1,090
Kärnskogen 2	0.266	0.020	0.613	—	0.899	250
Björkemyr	0.642	0.025	2.257	0.015	2.939	605

Av ifrågavarande lägenheter äro Kalvhagen 1 samt Blöta 2 och 4 bostadslägenheter; de övriga jordbrukslägenheter.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att köparna måtte tillförsäkras rätt till nödiga utfartsvägar över såväl kronans som varandras mark.

Länsstyrelsen, överjägmästaren i västra distriktet ävensom domänstyrelsen hava tillstyrkt bifall till uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har vidare meddelat, att styrelsen, som utarrenderat egendomen till den 14 mars 1921, därjämte gått i författning om egendomens vidare utarrendering till den 14 mars 1923.

*Departements-
chefen.*

Då icke heller jag finner anledning till erinran mot föreslagna försäljningar, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, sedan kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Lyse nr 1 Övre i Lyse socken av Göteborgs och Bohus län blivit i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningsmännens förslag fördelad i 12 lotter, av vilka en utgöres av hemskiftet eller huvudgården tillika med egendomen till äventyrs tillhörande andelar i holmar och myrar,

övriga elva lotter må var för sig med ovan angivna områden försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med rätt till väg i enlighet med vad uppskattningsmännen föreslagit.

6:o.

*Ekebo nr 2 i
Skaraborgs
län.*

Kronoegendomen 1 mantal Ekebo nr 2 Lars Nilsgården i Kållandsö socken av Skaraborgs län är för domänfondens räkning utarrenderad till den 14 mars 1922 mot ett årligt arrende av 750 kronor.

Under år 1920 har å egendomen hållits arrendeuppskattning. Av instrumentet över nämnda förrättning tillika med övriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en av lantmäteriauskultanten Gunnar Linde år 1919 upprättad karta över egendomen med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 22 kilometer från Lidköping, har en areal av 121.395 hektar, därav 41.281 hektar tomt och åker samt 80.114 hektar ängs- och skogsmark.

Å egendomen befintliga åbyggnader äro i allmänhet i gott stånd och för egendomens behov tillräckliga. Ladugård vid skogstorpet under egendomen samt källare och drängstuga böra dock nyuppföras, varjämte förslag väckts om inlösen för kronans räkning av vissa arrendatorn tillhöriga hus.

Vid arrendeuppskattningen har uppkommit fråga om försäljning av tre torp och en lägenhet. Sålunda har Ad. Svensson gjort ansökning att få inköpa torpet Engeberg, som han innehaft sedan år 1912. Uppskattningsmännen hava tillstyrkt ansökningen, dock under framhållande, att arealen till torpet syntes dem vara för liten för att bilda eget jordbrukshem. Torpet, som ligger avskilt från egendomen i övrigt, omfattar å kartan ägofigurerna nr 149—174 med en areal av 5.011 hektar, därav 2.896 hektar tomt och åker samt 2.115 hektar skogsmark. Saluvärdet å lägenheten har uppskattats till 3,325 kronor, därav för skogsmarken med växande skog 425 kronor.

Tre olika framställningar hava gjorts angående inköp av torpet Katrinelund eller Spiken, vars åbyggnader bestå av ladugård och bod, tillhöriga kronan. Torpet omfattar ägofigurerna nr 175—192 med en areal av 2.625 hektar, därav 2.129 hektar tomt och åker samt 0.496 hektar ängsmark. Uppskattningsmännen, som ansett sig icke kunna förorda hembuds rätt åt någon av sökandena, hava värderat torpet till 2,200 kronor.

En ansökning om köp av torpet Skogstorp, å kartan utmärkt med ägofigurerna nr 109—129, har av uppskattningsmännen avstyrkts, då torpet låge inuti det s. k. utskogskiftet.

Slutligen har Emil Andersson, som äger stuga och ladugård å lägenheten Lilla Hörviken, omfattande ägofigurerna nr 138—145, framställt önskan att få köpa denna lägenhet. Då sökanden ägde annan lägenhet, hava uppskattningsmännen avstyrkt även denna ansökan.

Länsstyrelsen och överjägmästaren i Västra distriktet hava icke haft något att erinra i anledning av uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har biträtt förslaget om försäljning av torpen Engeberg och Katrinelund eller Spiken samt hemställt, att ifrågavarande två torplägenheter måtte var för sig med ovan angivet område från egendomen upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

Sedan från domänintendenten begärts närmare upplysning angående den lägenhet, Emil Andersson äger, har domänintendenten meddelat, att densamma bestode av allenast två tunnland åkerjord. Då där-

till komme, att denna jord emellanåt översvämmades av Vänern, vore Andersson för sitt jordbruk beroende av att få behålla lägenheten Lilla Hörviken. Därest detta förhållande varit känt vid arrendeuppskattningen, hade, enligt domänintendentens förmenande, uppskattningsmännen föreslagit försäljning av lägenheten.

Efter given anledning har därefter domänstyrelsen inkommit med en den 15 mars 1921 förrättad saluvärdering av lägenheten Lilla Hörviken jämte ett därtill hörande vasskifte, Hörviksmaden. Enligt instrumentet häröver skulle lägenheten vid försäljning omfatta vissa arealer av ägofigurerna nr 131, 136 och 137 samt ägofigurerna nr 138—144 jämte vasskiftet. Lägenheten skulle härigenom erhålla en sammanlagd areal av 2.705 hektar, därav tomt och åker 0.996 hektar samt skogsmark 0.809 hektar, med ett saluvärde av 1,025 kronor.

Domänstyrelsen har förklarat sig icke hava något att erinra mot saluvärderingen.

Departementschefen.

Lika med domänstyrelsen tillstyrker jag försäljning av lägenheterna Engeberg och Katrinelund eller Spiken med ovan angivna områden. Med hänsyn till av domänintendenten lämnade upplysningar och då lägenheten Lilla Hörviken är så belägen, att den utan skada för egendomen i övrigt kan avskiljas därifrån, anser jag, att även denna lägenhet bör säljas samt att därvid bör till densamma föras det område, som vid saluvärderingen den 15 mars 1921 föreslagits.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att torpet Engeberg, torpet Katrinelund eller Spiken samt torpet Lilla Hörviken må var för sig med av mig tillstyrkt område från kronoegendomen 1 mantal Ekebo nr 2 Lars Nilsgården i Kållands socken av Skaraborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

7:o.

Kronoegendomarna 1 mantal norra Östbro nr 1 och 1 mantal södra Östbro nr 1 i Bro socken av Värmlands län äro utarrenderade till den 14 mars 1922 i två arrendelotter. Årliga arrendet utgör 800 kronor för lotten nr 1 och 1,005 kronor för lotten nr 2.

Norra och
södra Östbro
nr 1 i Värmlands län.

Egendomarna äro belägna intill varandra samt invid och omkring Värmlandsbro station å Bergslagsbanan. Till arrendelotten nr 1 brukas en areal av 105.182 hektar, därav 54,797 hektar tomt och åker samt 50.385 hektar äng och till arrendelotten nr 2 100.319 hektar, därav 66.320 hektar åker och tomt samt 33.999 hektar äng.

Under år 1918 har å ägodelterna hållits arrendeuppskattning. Med anledning av ansökningar om förvärv av lägenheter hava uppskattningsmännen föreslagit följande försäljningar.

Från lotten nr 1 tre till arealer och värden härefter angivna bostadslägenheter, vilka å en av lantmäteriauskultanten Axel W. Waldemarsson år 1917 över norra Östbro uppgjord karta utmärkts med röda gränslinjer:

Beteckning å kartan	Areal hektar				Saluvärde kronor
	åker	äng	skogsmark	summa	
I	0.290	0.100	—	0.390	800
II	0.055	—	0.247	0.302	1,000
III	—	—	0.305	0.305	600

Från lotten nr 2 sju till arealer och värden härefter angivna lägenheter, vilka å en av förenämnde Waldemarsson år 1917 upprättad karta över södra Östbro utmärkts med röda gränslinjer:

Beteckning å kartan	Areal hektar				Saluvärde kronor
	åker	äng	skogsmark	summa	
I	0.235	0.075	—	0.310	500
II	0.260	0.029	0.022	0.311	500
III	0.151	0.032	0.132	0.315	500
IV	—	—	0.390	0.390	500
V	0.108	—	—	0.108	500
VI	3.620	0.033	1.320	4.973	2,000
VII	4.133	0.002	0.977	5.112	2,200

Av sistnämnda lägenheter äro nr I—V bostadslägenheter, därav nr V bebyggd med innehavaren tillhörigt hus, samt VI och VII obebyggda jordbrukslägenheter.

Mot uppskattningsmännens förslag i nu nämnda delar har varken överjägmästaren i Bergslagsdistriktet, länsstyrelsen eller domänstyrelsen haft något att erinra.

*Departements-
chefen.*

Då förslaget icke heller föranleder någon erinran från min sida hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förenämnda tio lägenheter må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomarna 1 mantal norra Östbro nr 1 och 1 mantal södra Östbro nr 1 i Bro socken av Värmlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

Statsrådets övriga ledamöter instämde i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—7:o här ovan antecknade ärenden.

Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten behagade härtill lämna bifall samt förordnade, att proposition i dessa ärenden skulle med den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

M. De Geer.